

Άσκηση Ακοής – Σολφέζ – Ρυθμική Αγωγή IV

Εαρινό Εξάμηνο 2024
ΤΜΕΤ, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας

Μάθημα 2^ο

Μόνικα Ανδριανοπούλου

1α.Ρυθμός: Μονομερής έως εξαμερής υποδιαίρεση, & σχέση 3:2 / 2:3 (από το 1^ο μάθημα)
Προετοιμασμένες ασκήσεις Boettger, + ρυθμική *prima vista*

206

in 1

3 3 3 3

2 3 3 4

3 3 3

5 6 7 8 9

397

in 3 + 2

3:2 2:3

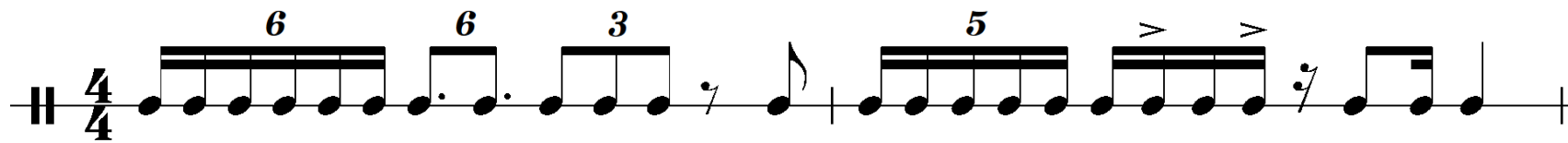
2

3:2 3:2

3 4

1β. Ρυθμικό ντικτέ - σολφέζ

Ρυθμική *prima vista*, ♩=58

1γ.Ρυθμός: Boettger, δίφωνη ρυθμική άσκηση (190)

$\text{♩} = 38$ in 1

190

2 3 4 5

6 7 8 9 10

2α.Σολφέζ (από το 1^ο μάθημα) :
Debussy, *Prélude à L'après-midi d'un faune* (1894)

Γ Rapport de triton Γ

anacrouse .....

..... accent, désinence ...!

The image shows two staves of musical notation. The top staff features a tritone interval, indicated by a bracket and the text 'Γ Rapport de triton Γ'. Below the staff, the word 'anacrouse' is written with a dotted line extending to the right. The bottom staff shows a melodic line with an arrow pointing to a note, labeled 'accent, désinence ...!'. A dotted line is also present below this staff.

Debussy, *Prélude à L'après-midi d'un faune*
<http://patachonf.free.fr/musique/debussy/faunep.php>

https://www.youtube.com/watch?v=9_7loz-HWUM
Claude Debussy - Prelude to the Afternoon of a Faun
(χωρίς στοιχεία εκτέλεσης)

2β. Η ολοτονική κλίμακα στο ρεπερτόριο (19^{ος} αι.)
Glinka (1804-1857), *Ruslan & Ludmilla* (1837-1842)

Εισαγωγή (Overture)

2γ. Η ολοτονική κλίμακα στο ρεπερτόριο (19^{ος} αι.)
(ii) Glinka (1804-1857), *Ruslan & Lyudmila* (1837-1842)

Glinka (1804-1857)
Ruslan & Lyudmila III. (περ. 1840)

2δ. Έργο ρεπερτορίου: αποκλειστικά διαστήματα 2ας (20^{ός} αι.) Charles Ives (1874-1954): The Cage (1906), από τα *114 Songs* (1922)

A leopard went around his cage
from one side back to the other side; he stopped
only when the keeper came around with meat;
A boy who had been there three hours began to wonder,
“Is life anything like that?”

Ένας πάνθηρας πηγαينوερχόταν στο κλουβί του
από τη μια πλευρά στην άλλη· σταμάτησε
μόνο όταν ήρθε ο φύλακας, φέρνοντας κρέας·
ένα παιδί που ήταν εκεί τρεις ώρες, άρχισε να αναρωτιέται,
“Μήπως η ζωή είναι κάπως έτσι;”

Πλήρης παρτιτούρα, ανάλυση και εκτέλεση:
<http://composersguide.com/more-scales-and-harmonies/>

Μια... άλλη εκδοχή:
<https://www.youtube.com/watch?v=P1a8llrtXw0> (περ.1':35'')

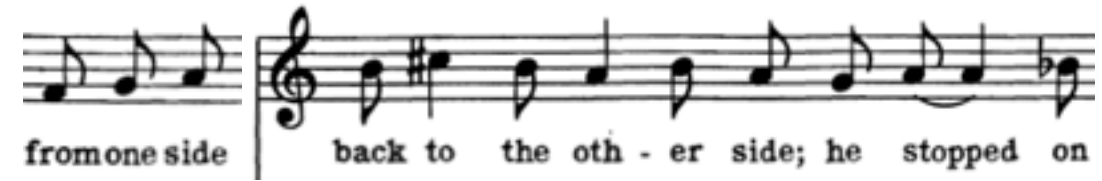

1

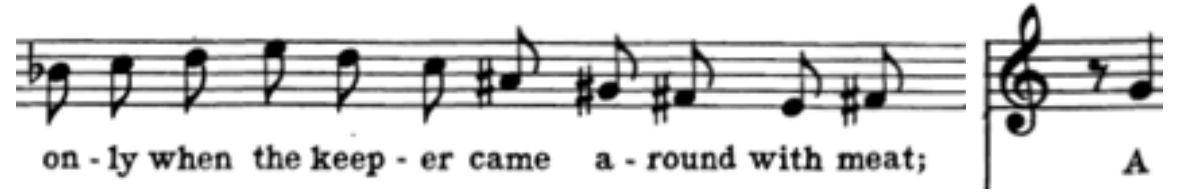
*evenly and mechanically,
no ritard., decresc., accel. etc.* **f** A leap-ard went a - round his cage from

2

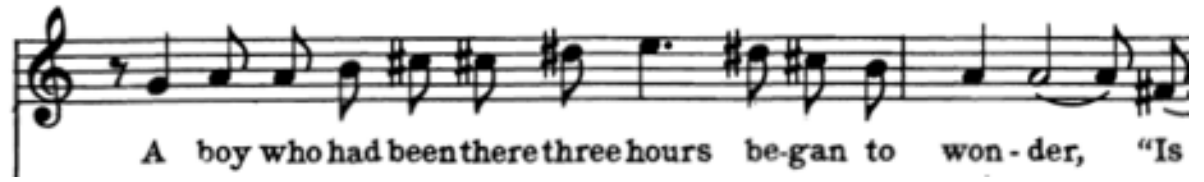
from one side back to the oth - er side; he stopped on

3

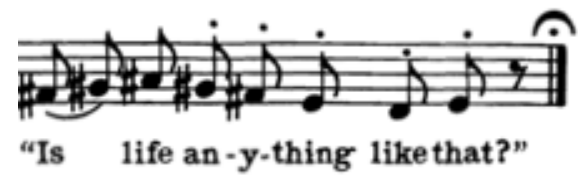
on - ly when the keep - er came a - round with meat; A

4

A boy who had been there three hours be-gan to won - der, "Is

5

"Is life an - y - thing like that?"

2ζ. Η οκτατονική κλίμακα (Τ-η, η-Τ)

Οκτατονική ή ελαττωμένη κλίμακα τόνου-ημιτονίου από ντο:

The image shows two staves of music. The top staff is a treble clef with a key signature of one flat (B-flat). It contains eight notes: D4 (blue), E4 (pink), F4 (blue with flat), G4 (pink), A4 (blue with sharp), B4 (pink with sharp), C5 (blue), and D5 (black). Below the notes are numbers 1 through 8, with a (1) under the final D5. Two downward arrows point from the 3rd and 7th notes to the second staff. The second staff is a treble clef with a key signature of two flats (B-flat, E-flat). It contains eight notes: D4 (blue), B-flat4 (blue with flat), A-flat4 (blue with double flat), G4 (pink), F4 (blue with flat), E-flat4 (blue with flat), D4 (pink), and C4 (blue). Below the notes are numbers 1, 3, 5, 7, 2, 4, 6, 8.

Οκτατονική ή ελαττωμένη κλίμακα ημιτονίου-τόνου από ντο:

The image shows two staves of music. The top staff is a treble clef with a key signature of one sharp (F-sharp). It contains eight notes: D4 (blue), E4 (pink with sharp), F4 (blue with sharp and flat), G4 (pink with sharp), A4 (blue with sharp), B4 (pink), C5 (blue), and D5 (black). Below the notes are numbers 1 through 8, with a (1) under the final D5. Two downward arrows point from the 3rd and 7th notes to the second staff. The second staff is a treble clef with a key signature of two flats (B-flat, E-flat). It contains eight notes: D4 (blue), B-flat4 (blue with flat), A-flat4 (blue with double flat), G4 (pink), F4 (blue with flat), E-flat4 (blue with flat), D4 (pink with sharp), and C4 (blue). Below the notes are numbers 1, 3, 5, 7, 2, 4, 6, 8.

https://www.youtube.com/watch?v=Vga2R2jzmWg&ab_channel=DmitrySmirnov

Leonard Bernstein - Variation on an octatonic scale For Recorder and Cello

(Arr. for violin and cello-Ulrich Kohler Dmitry Smirnov (Violin), Hector Ochoa (Cello))

VARIATIONS ON AN OCTATONIC* SCALE

For H.B. + H.B., with love

Leonard Bernstein (1989)

THEMA: Andante Sostenuto (♩ = 54)

Recorder

Cello

mp *pp*

pp *mp* *pp*

(L.H. pizz.)

5

mp espr.
pizz.

p

arco

pizz.

9

cresc. un poco

(*mf*)

pp!

arco

cresc. un poco

(*mf*)

pp

mp

13

mp *p* *pp* *p* *pp*

V

pizz.

arco
(arco)

(non rit.)

attacca Variation I

2ι.Η
οκτατονική
κλίμακα –
Olivier
Messiaen
(1908-1992)

3α. Αρμονικές διαδοχές

Αναγνωρίστε τις συγχορδίες που λείπουν (και το αρμονικό φαινόμενο)

(α)

I I I I I

(β)

I I IV I

3β. Αρμονικές διαδοχές: Χρωματικές σχέσεις 3ης (chromatic mediants)

(α)

Αρμονικές διαδοχές
με χρωματικές σχέσεις 3ης

I   bIII   V   I   bVI   IV   I

(β)

I   III   I   VI   IV   iv   I

4β.Ακουστική αναγνώριση μελωδίας: Schoenberg, *Die Natur* (op.8):

Schoenberg (1874-1951),
6 Songs, op.8
Die Natur (1903)

Musical score for Schoenberg's *Die Natur* (Op. 8, No. 1). The score is written on four staves in treble clef with a key signature of three sharps (F#, C#, G#) and a common time signature (C). The melody is characterized by its atonal nature, featuring a wide range of intervals and chromatic movement. The first staff begins with a whole note G4, followed by a half note F#4, and a quarter note E4. The second staff continues with a quarter note D4, a quarter note C4, and a quarter note B3. The third staff features a quarter note A3, a quarter note G3, and a quarter note F#3. The fourth staff concludes with a quarter note E3, a quarter note D3, and a quarter note C3. The score is marked with various dynamics and articulations, including slurs and accents.

4γ.Schoenberg, *Die Natur* (ορ.8): αρμονικό υπόβαθρο, μετάφραση

A. Schoenberg (1874-1951)
Έξι τραγούδια, Op.8, No.1
Die Natur (1903)

Nacht fließt in Tag und Tag in Nacht, —

rinnt des Lebens Pracht und Tod zeugt des

der Bach zum Strom, der Strom zum Meer; in Tod zer -

Leben licht und hehr

Η νύχτα ρέει μέσα στη μέρα, και η μέρα μέσα στη νύχτα,
το ρυάκι στο ποτάμι, το ποτάμι στην θάλασσα –
Στον θάνατο αποσυντίθεται το μεγαλείο τής ζωής,
Και ο θάνατος γεννά την ζωή, φωτεινή και υπέροχη

<https://www.youtube.com/watch?v=KAYM2ncFjhY>
Schoenberg: 3 Lieder, Op. 8 - 1. Nature · Anja Silja ·
Wiener Philharmoniker · Christoph von Dohnányi

Natur, Heinrich Hart (1855-1906)

Περί του Schoenberg και άλλων...

Και ο Debussy και ο Schoenberg ξεπέρασαν την τονικότητα. Ο Debussy το έκανε μ'ένα 'κλικ' των δαχτύλων, «σα να μην έτρεχε τίποτα», ενώ ο Schoenberg είχε μεγάλη πάλη μαζί της.

Από συνέντευξη της [Mitsuko Uchida](#).

Υπήρχαν κάποιοι λίγοι συνθέτες που δεν ανήκαν στη '2^η Βιεννέζικη Σχολή' των Schoenberg, Berg & Webern και που έβλεπαν θετικά την ατονικότητα. Αμερικανοί συνθέτες όπως οι Charles Ives και Henry Cowell φαίνεται να έφθασαν στην ατονικότητα έχοντας ελάχιστη ή μηδαμινή γνώση του τί είχε συμβεί στην Ευρώπη, και από άλλο δρόμο: αγνοώντας την παράδοση παρά εξελίσσοντάς την.

Griffiths, P. (1994): *Modern Music. A Concise History*. Malta: [Interprint Ltd](#).

Πάντως για πολλούς συνθέτες υπήρχε αμηχανία στη φάση όπου φαινόταν ότι η κατάλυση της τονικότητας θα ήταν το επόμενο βήμα. Ο Sibelius δεν συνέθεσε για τα τελευταία 30 χρόνια της ζωής του, ενώ ο Schoenberg μετά από μία 'βουτιά' στην ατονικότητα, παρέμεινε σιωπηλός κι αυτός για 7 χρόνια. Έβλεπε τη στροφή προς την ατονικότητα σαν αναπόφευκτη εξέλιξη και αισθανόταν αναγκασμένος να προχωρήσει μπροστά, ακόμα κι ενάντια στη θέλησή του.

Griffiths, P. (1994): *Modern Music. A Concise History*. Malta: [Interprint Ltd](#).

«Ὁ θάνατος οὐ θάνατός ἐστι λοιπόν,
ἀλλὰ ὄνομα μόνον ἔχει θανάτου. Μᾶλ-
λον δέ καί αὐτό τό ὄνομα ἀφηρέθη. Οὐκέ-
τι γάρ οὐδέ θάνατον αὐτόν προσαγορεύο-
μεν, ἀλλά κοίμησιν καί ὕπνον».

(Αγ.Ιωάννης Χρυσόστομος)

Αν υπάρχει κάποιο νόημα στη ζωή, τότε πρέπει να υπάρχει νόημα και στον πόνο.
(*Victor Frankl*)

Wheat Field with Cypresses (1889) by [Vincent Van Gogh](#).
Original from the MET Museum.